

BRIEF REPORT

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Μουρδουκούτα Δήμητρα**Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Εξειδικευμένη Κλινική Νοσηλευτική», Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής**

DOI: 10.5281/zenodo.4320019

Cite as: Μουρδουκούτα, Δήμητρα. (2020). ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ. Perioperative nursing (GORNA), E-ISSN:2241-3634, 9(3), 215–217. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4320019>

Η παιδική κακοποίηση αποτελεί παγκόσμιο δυσεπίλυτο πρόβλημα το οποίο αυξάνεται με ανησυχητικούς ρυθμούς.^{1,2,3,4} Εκτιμάται ότι, ένα στα τέσσερα παιδιά θα βιώσει κάποιας μορφής κακοποίηση τουλάχιστον μια φορά στη ζωή του. Το 2016, αναγνωρίστηκαν ως θύματα κακοποίησης και παραμέλησης 676.000 παιδιά που προσήλθαν σε υπηρεσίες προστασίας παιδιών στις Ηνωμένες Πολιτείες.²

Η παιδική κακοποίηση επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στους επιζώντες οι οποίες επηρεάζουν τη ψυχο-συναισθηματική τους ανάπτυξη και τη γενική υγεία.¹⁻⁵

Ο αντίκτυπος της παιδικής κακοποίησης είναι άμεσος, όπως εισαγωγή στο νοσοκομείο, εξετάσεις, τραυματισμοί, οικογενειακή κρίση που συνοδεύεται από την αποκάλυψη του γεγονότος ή/και μακροχρόνιος, όπως τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες ή ιδρύματα και εκδήλωση ενός ευρέως φάσματος ψυχικών και συμπεριφορικών διαταραχών. Η κακοποίηση ενός παιδιού συνοδεύεται με έκφραση συναισθημάτων ενοχής, ντροπής, απογοήτευσης, επιθετικότητας προς τον εαυτό του και προς τον υπαίτιο.¹⁻⁵

Η ηλικία του παιδιού κατά την κακοποίηση αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στη μετέπειτα

εξέλιξή του. Αναλυτικότερα, εάν η κακοποίηση έχει συμβεί σε πρώιμα στάδια διαταράσσεται σε μεγάλο βαθμό η διαδικασία ανάπτυξης συγκριτικά με τις μεγαλύτερες ηλικίες όπου τα παιδιά έχουν αναπτύξει στρατηγικές άμυνας και επεξεργασίας των βιωμάτων τους.⁶

Τα παιδιά προσχολικής ηλικίας που έχουν υποστεί κακοποίηση ενδέχεται να εκφράσουν την αντίδρασή τους μέσω διαφορετικής συμπεριφοράς. Για παράδειγμα, τα αγόρια τείνουν να εξωτερικεύουν το συναίσθημα τους μέσω έκφρασης θυμού, επιθετικότητας και λεκτικού εκφοβισμού ενώ τα κορίτσια είναι συνήθως εσωτερικεύσουν το πρόβλημα είτε εκδηλώνοντας, άγχος, κατάθλιψη, κοινωνική απόσυρση ή ακόμα και σωματικά συμπτώματα όπως πονοκέφαλο και κοιλιακό άλγος. Οι επιπτώσεις της κακοποίησης σε παιδιά σχολικής ηλικίας περιλαμβάνουν κυρίως την έλλειψη ενδιαφέροντος για τα μαθήματα, τη δυσκολία συγκέντρωσης, τη βία που εκφράζεται με λόγια ή πράξεις και άλλα ποικίλα προβλήματα που σχετίζονται με τους συνομηλίκους.⁶

Τα παιδιά που έχουν υποστεί κακοποίηση μετατρέπονται σε έναν ενήλικα που υιοθετεί επιθετική ή παραβατική συμπεριφορά, αντιμετωπίζει προβλήματα στις διαπροσωπικές,

αδυνατεί να συνάψει σχέσεις αγάπης και εμπιστοσύνης, έχει μειωμένη αυτοεκτίμηση, εκδηλώνει αγχωτικές διαταραχές, κυκλοθυμικά συναισθήματα, κατάθλιψη, κοινωνική απομόνωση, παρουσιάζει ροπή προς τις καταχρήσεις (αλκοόλ, κάπνισμα) και αυτοκαταστροφική συμπεριφορά. Επίσης, άτομα που υπέστησαν οποιαδήποτε μορφής κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία μετατρέπονται ως ενήλικες σε θύτες που ασκούν κακοποίηση στα παιδιά τους.^{5,6,7,8}

Η εικόνα της παιδικής κακοποίησης είναι πλασματική καθώς έως ένα βαθμό παραμένει στο ημίφως λόγω του φόβου του στίγματος και της απόρριψης της κοινωνικής αποδοχής.⁷ Ως συνέπεια δεν είναι δυνατόν να ληφθεί κάποια μέριμνα για τις επιπτώσεις που βιώνουν τα θύματα.⁹ Επισημαίνεται ότι, ο τρόπος που το παιδί βιώνει τη διαφορετικότητά του εντός της κοινωνίας παίζει

καθοριστικό ρόλο στην περαιτέρω ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.¹⁰

Γι' αυτό χρειάζεται κατάλληλη μέριμνα, ώστε να τηρούνται τα δικαιώματα του παιδιού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και να υπάρχει συμβουλευτική φροντίδα τόσο στο παιδί όσο και στην οικογένεια.¹¹⁻¹² Απαιτείται βαθύτερη κατανόηση των επιπτώσεων της παιδικής κακοποίησης για τη βελτίωση των στρατηγικών πρόληψης και την ανάπτυξη αποτελεσματικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπισή τους.⁷

***"It is not the bruises on the body that hurt.
It is the wounds of the heart and the scars
on the mind." Aisha Mirza***

Υπεύθυνος αλληλογραφίας : Μουρδουκούτα Δήμητρα, e-mail: dimimourdou@gmail.com

Βιβλιογραφία

1. Nemeroff CB. Paradise Lost: The Neurobiological and Clinical Consequences of Child Abuse and Neglect. *Neuron*. 2016; 89(5):892-909.
2. Lippard ETC, Nemeroff CB. The Devastating Clinical Consequences of Child Abuse and Neglect: Increased Disease Vulnerability and Poor Treatment Response in Mood Disorders. *Am J Psychiatry*. 2020;177(1):20-36.
3. Teicher MH, Samson JA. Childhood maltreatment and psychopathology: A case for ecophenotypic variants as clinically and neurobiologically distinct subtypes. *Am J Psychiatry*. 2013;170(10):1114-1133.
4. Gilbert R, Widom CS, Browne K, Fergusson D, Webb E, Janson S. Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. *Lancet*. 2009;373(9657):68-81.
5. Currie J, Widom CS. Long-term consequences of child abuse and neglect on adult economic well-being. *Child Maltreat*. 2010;15(2):111-120.
6. Al Odhayani A, Watson WJ, Watson L. Behavioural consequences of child abuse. *Can Fam Physician*. 2013;59(8):831-836.
7. Norman RE, Byambaa M, De R, Butchart A, Scott J, Vos T. The long-term health consequences of child physical abuse, emotional abuse, and neglect: a systematic review and

- meta-analysis. PLoS Med. 2012;9(11):e1001349. doi: 10.1371/journal.pmed.1001349
8. Springer KW, Sheridan J, Kuo D, Carnes M. The long-term health outcomes of childhood abuse. An overview and a call to action. *J Gen Intern Med.* 2003;18(10):864-70.
 9. Kennedy AC, Prock KA. "I Still Feel Like I Am Not Normal": A Review of the Role of Stigma and Stigmatization Among Female Survivors of Child Sexual Abuse, Sexual Assault, and Intimate Partner Violence. *Trauma Violence Abuse.* 2018;19(5):512-527.
 10. Koutelekos I, Polikandrioti M. Identification of pediatric patient. *Rostrum of Asclepius.* 2012;11(3):319-329. (In Greek)
 11. Koutelekos I. Counseling in the field of health. *Perioperative Nursing* 2015, 4(2):47-49. (In Greek)
 12. Koutelekos I. Rights of a pediatric patient. *Rostrum of Asclepius.* 2013, 12(1):47-55. (In Greek)